

Στην τελική ευθεία το σχέδιο για το χρέος

Του **ΘΑΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**
Ανταπόκριση, Βρυξέλλες

Στην τελική ευθεία για το ραντεβού της 27ης Απριλίου, στη Σόφια, μπαίνουν ευρωπαϊκοί θεσμοί, κυβερνήσεις και ελληνικές Αρχές, προσπαθώντας από τη μία να συγγραφούν το «ολιστικό πρόγραμμα αναπτυξιακής στρατηγικής» και από την άλλη να κλείσουν τη συμφωνία για το χρέος και να βάλουν τις βάσεις για την ολοκλήρωση της 4ης αξιολόγησης.

Κοινοτικές πηγές, που τις τελευταίες εβδομάδες δουλεύουν υπερωριακά και προφανώς δεν θα σταματήσουν στο διάστημα 1-8 Απριλίου (εβραϊκό, καθολικό και ορθόδοξο Πάσχα) μιλάνε στη Realnews ήδη για «παζλ», του οποίου τα κομμάτια θα πρέπει να πέσουν στο τραπέζι «όλα μαζί», συνειδητοποιώντας ξανά και ξανά το πόσο σφικτές είναι οι σχετικές προθεσμίες.

Οι πλέον οργανωτικοί ήδη έχουν αρχίσει και μετράνε ανάποδα από τις 20 Αυγούστου θέτοντας τα συγκεκριμένα χρονικά ορόσημα: 20 Αυγούστου έξοδος, 12 Ιουλίου εφαρμογή ή απόφαση εφαρμογής τμήματος μέτρων μείωσης χρέους, 21 Ιουνίου ολοκλήρωση 4ης αξιολόγησης, 24 Μαΐου έγκριση του ελληνικού προγράμματος στρατηγικής και καθορισμός μεθόδου επιτήρησης μετά το πρόγραμμα, 27 Απριλίου παρουσίαση του ελληνικού προγράμματος στρατηγικής και πρώτη συζήτηση επί σχεδίου απόφασης για το χρέος.

Μετρώνοντας και πάλι ανάποδα και με υπόθεση εργασίας ότι η 4η αξιολόγηση (88 προαπαιτούμενα) δεν θα αποτελέσει πρόβλημα όσο δύσκολη και αν είναι, δύο ομάδες εργάζονται ήδη παράλληλα: η πρώτη με επικεφαλής τον **Ντέκλαν Κουστέλο**, επικεφαλής της Κομισιόν στην τριόκη, που εργάζεται για τα προαπαιτούμενα και

Οι ημερομνίες-ορόσημα για το ελληνικό πρόγραμμα και τα τρία παράλληλα κείμενα που επεξεργάζονται στις Βρυξέλλες

τροφοδοτεί το ελληνικό υπουργείο Οικονομικών με πληροφορίες και στοιχεία για το ελληνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα και μια δεύτερη υπό τον πρόεδρο του EWG, **Χανς Φάιλμπριφ**, που προσπαθεί να συγκεράσει τις απόψεις των κρατών-μελών για τις μεθόδους ελάφρυνσης χρέους και μελλοντικής επιτήρησης. Οι δύο ομάδες εργάζονται παράλληλα και συνδυηστικά κρίκος τους είναι ως επί το πλείστον ο **Νίκολα Τζαμαρόλι** του ESM.

Σύμφωνα με τα όσα είναι σε θέση να γνωρίζει η «R», τα προσχέδια των σχετικών τριών παράλληλων κειμένων περιέχουν τα εξής στοιχεία:

1 Το σχέδιο απόφασης για το χρέος περιέχει αναφορά στα εναπομείναντα ακρησιμοποιήτα 27 δισ. ευρώ από το συνολικό πακέτο των 86 δισ. του τρίτου ελληνικού προγράμματος και κάνει λόγο για χρήση του ποσού για (1) αποπληρωμή του δανείου του ΔΝΤ, (2) αποπληρωμή τμημάτων των διμερών δανείων, (3) αναφέρεται σε πρόσθετο ποσό από ANFAS και SMPs, και εξετάζει το πώς τα ελληνικά δάνεια θα επεκταθούν για να έχουν μέσο χρόνο ωρίμανσης τα 32,5 έτη (ξανά) το 2022. Επιπλέον είναι σαφές ότι προτείνεται η τμηματική ενεργοποίηση των

Ο εκπρόσωπος του ESM, **Νίκολα Τζαμαρόλι**

όποιων τεχνικών λύσεων σε δύο φάσεις - μια πριν από τις 20 Αυγούστου άπαξ και μια σε δύο φάσεις μετά την 20ή Αυγούστου και σε χρόνο παράλληλο με το ελληνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα (3 έτη, 2018, 2019 και 2020). Ο «γαλλικός μηχανισμός» προς το παρόν είναι μια επιμέρους λογιστική άσκηση στο όλο πλαίσιο και δεν αλλάζει την ουσία της όποιας ελάφρυνσης, που θα φτάσει τις 20 με 30 μονάδες χρέους προς ΑΕΠ στη συνολική αξία του χρέους.

2 Το ελληνικό σχέδιο «ολιστικής αναπτυξιακής στρατηγικής», προς το παρόν, είναι περισσότερο γνωστό στην ελληνική πλευρά, όμως, η εντολή των Βρυξελλών και του Λουξεμβούργου είναι βασικά μία: «Εμφαση στις εξαγωγές και στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος». Οι Βρυξέλλες ζήτησαν από την ελληνική πλευρά να βρει, να συγκεντρώσει και να βελτιώσει όλες τις σημερινές νομικές πρόνοιες που καθυστερούν ή καθιστούν δύσκολες τις εξαγωγές και να τις αλλάξει στο πρώτο έτος της εξόδου. Επιπλέον, ζητούν την πάγια δέσμευση της μη αντιστροφής των μεταρρυθμίσεων για τουλάχιστον 3 έτη και παρουσίαση οδικού χάρτη για την υλοποίηση (1) όσων μεταρρυθμίσεων έχουν νομοθετηθεί και δεν έχουν ολοκληρωθεί και (2) όσων μεταρρυθμίσεων έχουν ξεχαστεί από το 1ο, 2ο και 3ο πρόγραμμα. Το ελληνικό πρόγραμμα πρέπει να είναι οργανωμένο σε τρίμηνα και να παράγει λίστες με ορόσημα στη βάση των οποίων θα κριθεί (αν και, για το τελευταίο, πηγή που μίλησε στην «R» είχε πω αυτό είναι το «ιδανικό σενάριο»).

3 Σε σχέση, τέλος, με την επιτήρηση μετά την 20ή Αυγούστου, η Κομισιόν έχει κληθεί από το EWG να παρουσιάσει στο Eurogroup έναν οδικό χάρτη για το σύστημα ενισχυμένης εποπτείας (Enhanced Surveillance) με δύο πυλώνες: Το στάνταρντ PPS (Post Program Surveillance) και το ευρωπαϊκό

εξάμηνο. Το EWG θα ήθελε η χρονική αλληλουχία των ελέγχων να περιλαμβάνει 3 ή 4 αποστολές ελέγχου ανά έτος (όπως κανονικά θα ήταν και σήμερα), η Κομισιόν όμως αντιπνέει ότι αυτό δεν έγινε ούτε εντός του κανονικού προγράμματος και μεταφέρει στα κράτη-μέλη ότι είναι πιο εύκολο να πάνε σε δύο ελέγχους με αποστολή στην Ελλάδα και σε έναν έλεγχο «με ανταλλαγή κειμένων από μακριά». Τα κράτη-μέλη εκτιμούν ότι η Ελλάδα δεν είναι Πορτογαλία ή Κύπρος, καθώς «θα γίνονται νομισματικές πράξεις από τον ESM (ελάφρυνση χρέους) και μετά την 20ή Αυγούστου», οπότε το πλαίσιο πρέπει να είναι «διαφορετικό/ βελτιωμένο». Η ελάφρυνση θα είναι συνδεδεμένη στο ελληνικό στρατηγικό σχέδιο και θα υπόκειται στις αξιολογήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι το επικείμενο της Κομισιόν πως η χώρα δεν χρειάζεται προληπτική γραμμή έχει εξηγηθεί και αυτό έχει γίνει κατανοητό από τα κράτη-μέλη όχι μόνο για πολιτικούς λόγους, αλλά και γιατί ο χρόνος της προληπτικής γραμμής συμπίπτει με το διάστημα που καλύπτεται από το δημοσιονομικό «μαξιλάρι», που είναι από τη φύση του προληπτικό σύστημα και κρατάει όχι για ένα, αλλά για δύο έτη τουλάχιστον (ενώ σαφώς αποτελεί δάνειο). Τα οφέλη της προληπτικής πιστωτικής γραμμής δεν είναι περισσότερα από τα μειονεκτήματά της, λένε πηγές της Κομισιόν (π.χ. το γεγονός ότι πάλι πρέπει να περάσει από τα εθνικά Κοινοβούλια και να δώσει τροφή στους απανταχού λαϊκιστές).

η άποψη
του **ΜΑΚΗ ΤΣΙΠΡΑ***

*Νομικού

Να αποσαφηνιστεί το καθεστώς!

ΟΚΤΩ ΧΡΟΝΙΑ τώρα έχουμε πάψει στο οικονομικό πεδίο να είμαστε κυρίαρχος λαός. Γιατί η «δανειακή βοήθεια» από πλευράς Ευρωπαίων δόθηκε με όρους που κατέστησαν το ελληνικό κράτος «ανελεύθερο». Εκτοτε, οι πολιτικοί μας θεσμοί είναι υποτελείς σε κάθε εντολή των δανειστών. Έχουμε πλέον μεταλλαχθεί από κυρίαρχος λαός σε κοινότητα φοβισμένων ανθρώπων υπό ξένο ζυγό. Δυστυχώς, δεν επαναδιαπραγματευθήκαμε αμέσως την ακύρωση αυτών των παράνομων, βάσει ευρωπαϊκού δικαίου, όρων. Ούτε καταγγείλαμε τους δανειστές ότι αντί να μας προσφέρουν «βοήθεια» να επανακτήσουμε στην πράξη σταθερό επιτόκιο δανεισμού, σε ισονομία με τα άλλα κράτη της Ε.Ε., εντέλει μας προκάλεσαν «βλάβη». Γιατί διέλυσαν με αυτούς τους «όρους» που έθεσαν στην πρώτη δανειακή σύμβαση τη χρηματοδοτική πηγή ανάπτυξης όλων των ευρωπαϊκών λαών, δηλαδή την ευρωπαϊκή αγορά κρατικών ομολόγων. Στην οποία πηγή, όμως, υποτίθεται μετά από αυτήν τη «δανειακή βοήθεια», που οι ίδιοι πρότειναν και πρόσφεραν, θα επανεντασσόμαθα με σταθερό επιτόκιο! Εκτοτε, μεταβληθήκαμε σε «αποικία χρέους». Άλλοι το ονομάζουν «επιτροπεία», γιατί τους θυμίζει τον «διεθνή οικονομικό έλεγχο». Πάντως, οι τωρινές ευρωπαϊκές συνθήκες δεν προέβλεπαν ότι ένα κράτος μπορεί να υπαχθεί σε τέτοιο «έλεγχο». Οπότε δεν είναι προφανές ότι καταστρατηγήθηκαν; Πρόσφατα οι Γερμανοί μάς προειδέσαν ότι από το καθε-

στώς αυτό δεν θα βγούμε. Το χρέος μας έχει ρυθμιστεί! Οι όροι της δανειακής βοήθειας, είπαν, είναι πλέον εξαιρετικά συμφέροντες και έχουν ήδη ελαφρύνει σημαντικά το βάρος χρέους της Ελλάδας. Οπότε, ούτε διαγραφή, ούτε απομείωση. Όσον αφορά την «ανελευθερία - επιτροπεία», φυσικά απέχει από το να είναι «εποπτεία» μόνο δημοσιονομική. Ο κ. Στουρνάρας δήλωσε ότι θα πρέπει να ζητήσουμε να αποσαφηνιστεί η «μεταμνημονιακή εποπτεία». Ας αποσαφηνιστεί επίσης ότι ο Καποδίστριας άρχισε επαναδιαπραγμάτευση του εξωτερικού χρέους μας απέναντι στην πανίσχυρη Αγγλία, χωρίς να φοβηθεί. Ο Βενιζέλος, πάλι, είχε το σθένος να καταγγείλει τους ισχυρότατους Αγγλογάλλους, όταν μετέτρεψαν την τραπεζική κρίση του 1929 σε κρίση ελληνικού χρέους και άλλων μικρών κρατών. Ο Μεταξάς, μάλιστα, πήγε την υπόθεση του χρέους σε διεθνές δικαστήριο και το κράτος μας επανάκτησε μέρος της κυριαρχίας του με απόφαση που διέταξε την αναστολή εξυπηρέτησής του. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εντέλει πέτυχε το όλο χρέος να διαγραφεί. Ουδείς των τωρινών πολιτικών μας κατήγγειλε τους Γερμανογάλλους από το 2010 και μετά ότι μετέτρεψαν μια τραπεζική κρίση σε κρίση κρατικού χρέους κατ' αρχάς της Ελλάδας και μετά και άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Κύριοι της κυβέρνησης, προτίθεσθε άραγε να κάνετε κάτι από όλα αυτά ή θ' αρκεστείτε μόνο στην «αποσαφήνιση του καθεστώτος»;